

RAPPORT 224

Archeologisch onderzoek aan de Heirbaan te Rekem

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Envi Nv - Ecosol Nv - Bvba Crommen

Elke Wesemael en Inge Van de Staey
zomer 2014

ARON-RAPPORT 224

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK AAN DE HEIRBAAN TE REKEM

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN ENVI NV – ECOSOL NV – BVBA CROMMEN

Wesemael Elke en Inge Van de Staey

Sint-Truiden
2015

Opgraving ☒	Prospectie ☐
Vergunningsnummer:	2014/252
Naam aanvrager:	Elke Wesemael
Naam site:	Lanaken-Heirbaan

Colofon

ARON rapport 224 - Archeologisch onderzoek aan de Heirbaan te Rekem. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Envi Nv – Ecosol Nv – Bvba Crommen.

Opdrachtgever: Envi Nv – Ecosol Nv – Bvba Crommen

Projectleiding: Elke Wesemael

Uitvoering veldwerk: Elke Wesemael

Auteurs: Elke Wesemael en Inge Van de Staey

Bijdragen: /

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2015/12.651/7

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau
Diesterstraat 44, bus 201
3800 Sint-Truiden
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel/fax: 011/72.37.95

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2015

Inhoudstafel

Inleiding	1
1. Het onderzoeksgebied.....	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	3
1.3 Vroeger archeologisch onderzoek.....	5
2. Het archeologisch onderzoek.....	6
2.1 Doelstelling.....	6
2.2 Verloop en methodiek.....	6
3. Onderzoeksresultaten.....	7
3.1 Bodemopbouw en gaafheid van het terrein.....	7
3.3 De archeologische sporen en vondsten.....	8
Conclusie.....	8

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Lijst met afkortingen
- Bijlage 3: Tijdstabel
- Bijlage 4: Fotolijst
- Bijlage 5: Overzichtsplaan
- Bijlage 6: Vergunningen

Inleiding

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige sloopaanvraag op een perceel aan de Heirbaan te Rekem, werd door het *Agentschap Onroerend Erfgoed* een werfbegeleiding noodzakelijk geacht. Het terrein situeert zich immers binnen een gekende archeologische site waar naast een urnengravelveld uit het einde van de bronstijd en het begin van de ijzertijd ook sporen van een Romeins villadomein werden aangetroffen. De sloop van de vloerplaten en funderingen gebeurden daarom onder begeleiding van een archeoloog.

Deze archeologische begeleiding werd door *ARON bvba* in opdracht van *Envi Nv – Ecosol Nv – Bvba Crommen* uitgevoerd op 28 juni 2014. Tijdens de begeleiding werd duidelijk dat het terrein onder de vloerplaat sterk verstoord was.

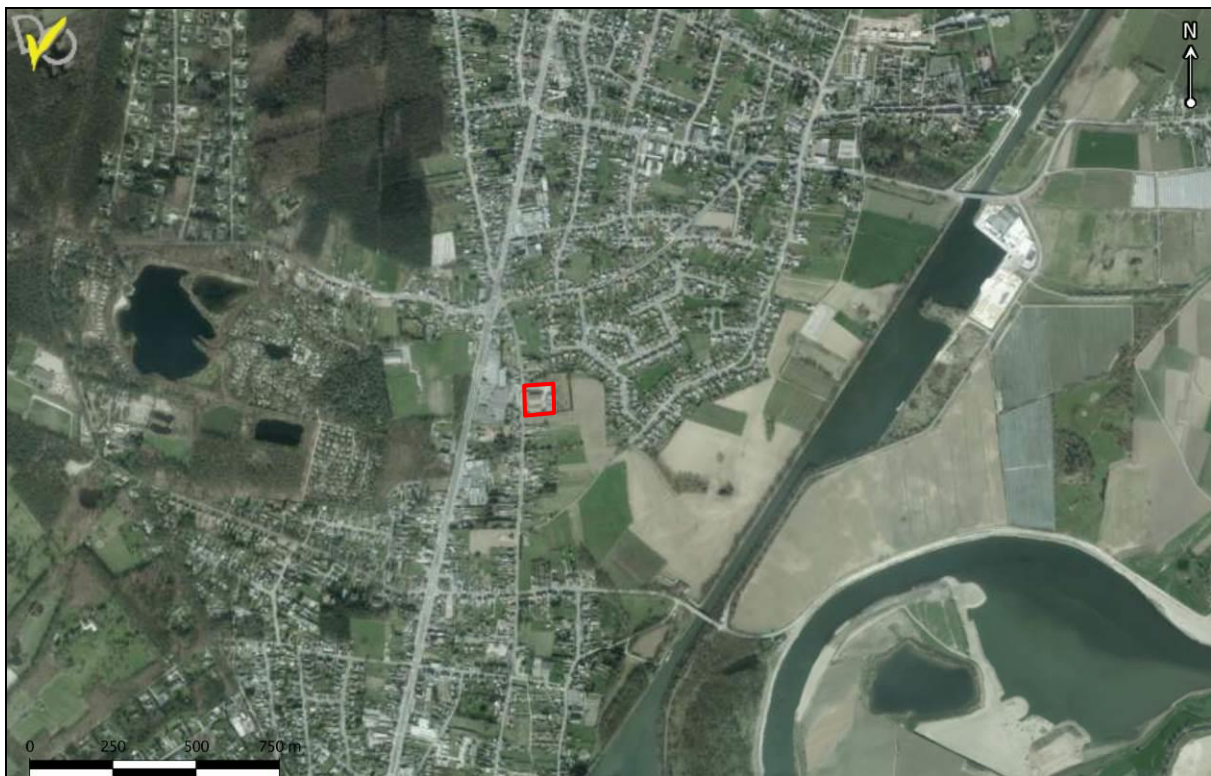

Afb. 1. Globale situering van het onderzoeksgebied op de kaart van België (NGI, 2002).

1. Het onderzoeksgebied

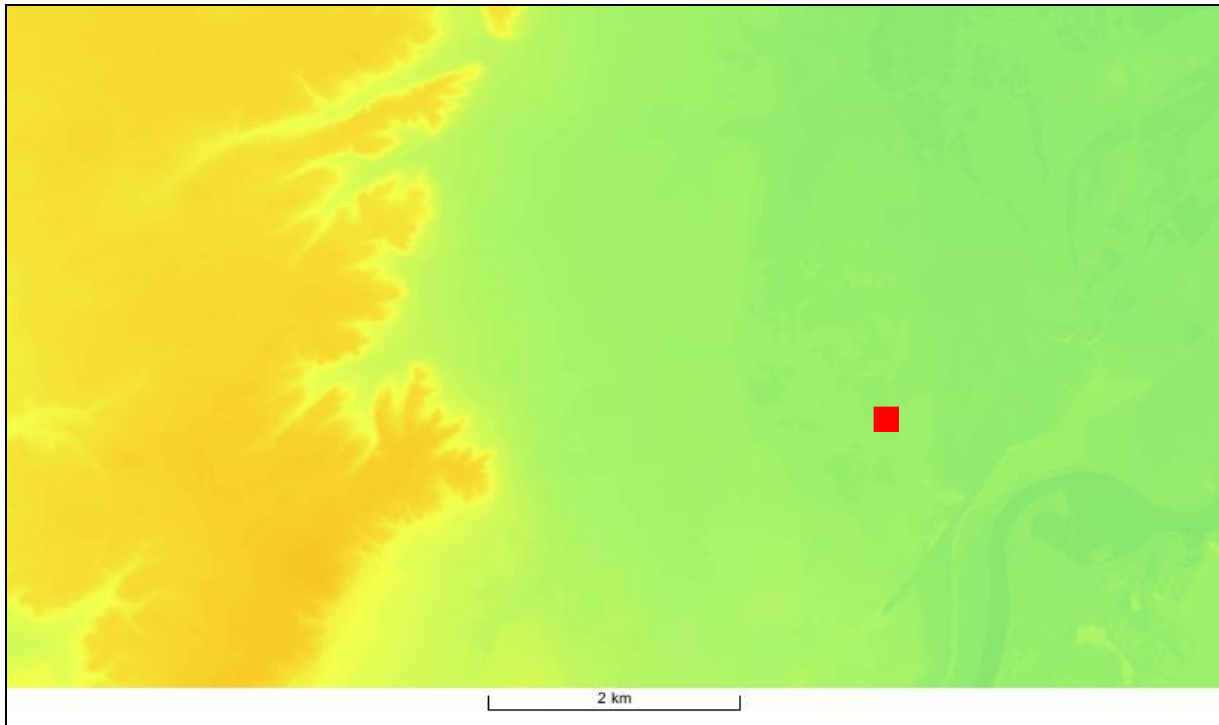
1. 1. Algemene situering

Het terrein situeert zich langs de Heirbaan te Rekem, deelgemeente van Lanaken. Deze weg kan als het tracé van de Romeinse heirbaan van Maastricht naar Nijmegen bestempeld worden (zie *infra*). Het terrein is kadastraal gekend onder Afdeling 3, sectie B, perceel 1228P, dat een totale oppervlakte van ca. 1,2 ha beslaat. Tot recent was het terrein bebouwd en werd het ingenomen door loodsen, toebehorend aan de gewezen rubberfabriek *Sint-Petronella* (Afb. 2). Het is de afbraak van de vloerplaat en funderingen (ca. 4900 m²) die het onderwerp vormt van dit onderzoek.

Afb. 3: Kleurenorthofoto met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood). Schaal 1:7.500 (Bron: Geopunt)

Geografisch gezien behoort het onderzoeksgebied tot de Maasvallei. De Maas zelf stroomt ca. 1 km ten oosten van het onderzoeksgebied. De Zuidwillemsvaart, die Maastricht en 's-Hertogenbosch verbindt, situeert zich 900 m ten oosten van het terrein. De Ziepbeek stroomt ca. 300 m ten noorden van het onderzoeksterrein.

Afb. 3: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) in de Maasvallei (groen). (Bron: Geopunt Vlaanderen).

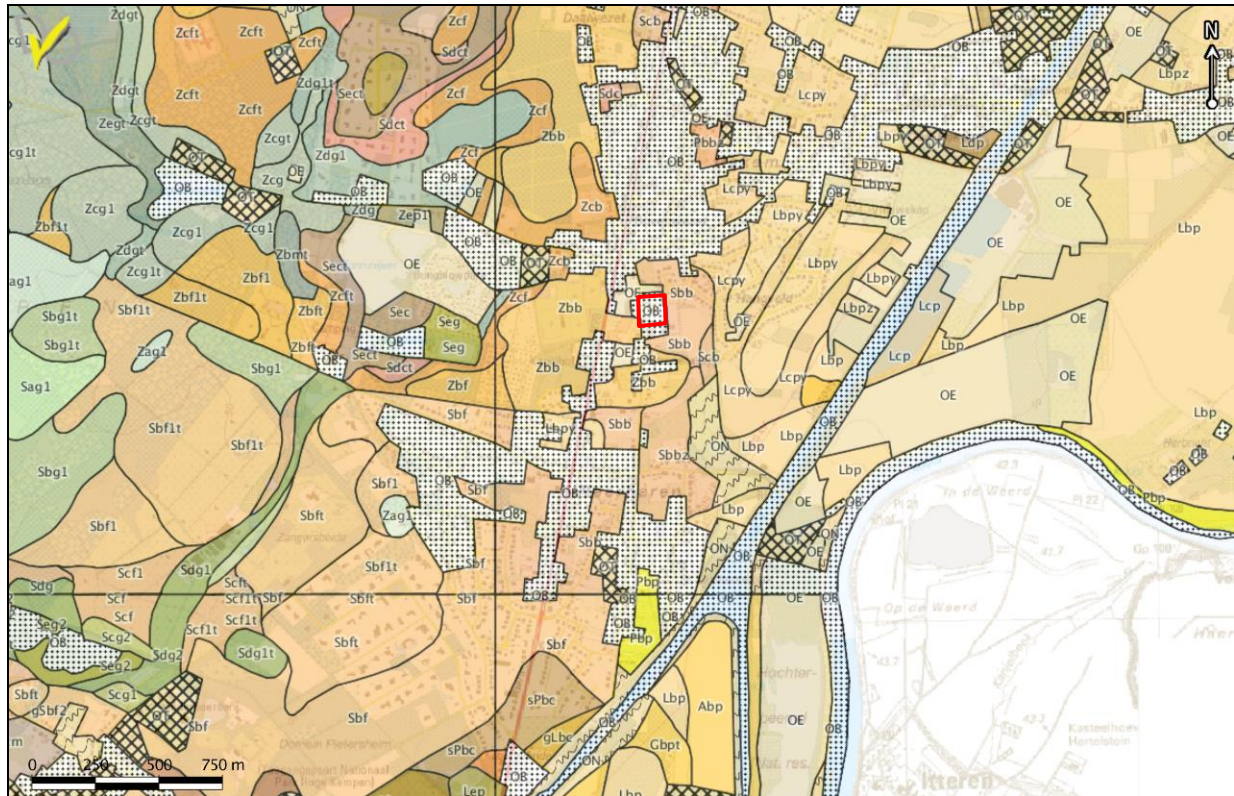
Het gebied is qua reliëf een terrassenlandschap, dat gevormd werd door een herhaalde afwisseling van ijstijden en warmere interglacialen tijdens het Quartair. Tijdens de ijstijden was de waterarme Maas niet bij machte de grote hoeveelheden verweringsmaterialen uit de Ardennen over grote afstanden te transporteren. Deze grindmassa's werden in het gebied van het huidige Maasland in de breedte uitgespreid en vormden een bepaald afzettingniveau. In de daaropvolgende interglaciale periode herwon de stroom door de toename van de waterhoeveelheden voldoende energie om een deel van de vroegere sedimenten weg te spoelen. Op die manier kwam een min of meer brede geul tot stand, die tijdens een volgende ijstijd weer tot op bepaalde hoogte met sedimenten werd opgevuld. Zo werden sedimentatievlakken gevormd, die op verschillende niveaus gelegen waren. Men spreekt in dit verband van Maasterrassen, met als oudste het Hoogterras van het Kempisch Plateau.

In de hoge terrassen erodeerde de Maas tijdens het Mindel-Riss interglaciale tijdvak (300.000 - 200.000 jaar v.Chr.) een brede vallei. Deze insnijding is aanzienlijk: een 40-tal meter ten westen van Lanaken, een 50 meter bij Maastricht. Deze valleiwanden, gekarteld door talrijke droogdalen en op sommige plaatsen uitgehold door de werking van vroegere Maasmeanders, vormen de dominerende landschapskarakteristieken doorheen de volledige Maasvallei.

Het Maaslandse landschap is tweedelig: drie laagterrassen in het westen van de Maasvallei, aanleunend bij het Kempisch Plateau, en in het oosten een brede alluviale gordel langs de Maas. De laagterrassen dalen in noordelijke en oostelijke richting naar de Maas en variëren in hoogte van 65 tot 40 meter boven de zeespiegel. Het zijn sedimentvlakken of grindafzettingen van de Maas die gevormd werden tijdens de latere ijstijden (Riss I, Riss II en Würm). De overgang van het ene terras naar het andere is tijdens de laatste ijstijd (116.000 tot 8000 BC) met fijn geel zand of dekzand afgedekt. De grens tussen het dekzandgebied en de alluviale gordel is bruusk en wordt plaatselijk gevormd door een noord-zuid gerichte steilrand die verschillende meters hoog is. De steilrand van het Kempisch plateau is ongeveer 3,5 km ten westen van het gebied gelegen (Afb. 3)¹.

¹ Paulissen (1973) *Het landschap van de Romeinse Maasvallei in Belgisch-Limburg*, Overdruk uit het Oude Land van Loon, p. 25-36

Afb. 4: Topografische kaart met overlap van de bodemkaart en aanduiding van het onderzoeksgebied (rood). Schaal 1:10.000 (Bron: Bodemverkenner).

Op de bodemkaart (*Afb. 4*) wordt het terrein gekenmerkt door een OB-bodem, zijnde een bebouwde bodem. Ten westen en oosten van het onderzoeksterrein komt respectievelijk een Zbb- en een Sbb-bodem voor, zijnde een droge zandbodem en droge lemige zandbodem met structuur B-horizont. Bij deze bodems kan onder de teelaarde een bruin gekleurde B horizont, 50-60 cm dik, met zwak ontwikkelde structuur aangeduid worden.

1.2 Historische achtergrond

Door zijn ligging op een droge rug in de Maasvallei, direct naast een oude Maas-meander, en aan de Romeinse heirbaan Tongeren-Nijmegen, kent Rekem een rijke archeologie en een vroege bewoning, waarvan belangrijke neolithische, bronstijd, ijzertijd en Romeinse vondsten getuigen (zie *infra*).

Rekem was van in de Middeleeuwen tot bij de bezetting door de Fransen in 1795 een vrije rijksheerlijkheid, die naast Rekem ook het gehucht Wezet omvatte. In de 13de en 14de eeuw werden Uikhoven en Boorseme toegevoegd. De heerlijkheid was achtereenvolgens in handen van de families *van Rekem*, *van Bronckhorst* en *van der Marck*. In 1356 wordt de rijksheerlijkheid verheven tot rijksbaronie en zijn achtereenvolgens de families *de Sombreffe*, *van Pirmont*, *van der Marck*, *van Hennin*, *van Vlodorp*, *van Quaedt van Wyckraedt* en *d'Aspremont-Lynden* aan het hoofd. Vanaf 1623, wanneer Rekem wordt verheven tot een graafschap regeren de *graven van Rekem*.

Door de nabijheid van de stad Maastricht had Rekem gedurende de oorlogen van de 16de tot de 18de eeuw zwaar te lijden onder plunderingen, inkwartieringen en opeisingen van de verschillende legers.²

Op de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgenomen op initiatief van *graaf de Ferraris* (1771-1778) (Afb. 5), is het stratenpatroon van de omgeving eerder beperkt uitgebouwd. De Sint Petronellakapel (*Ch. Ste. Petronille*), die meer zuidelijk langs de Heirbaan gelegen is, is duidelijk merkbaar (zie *infra*). De Ziepbeek

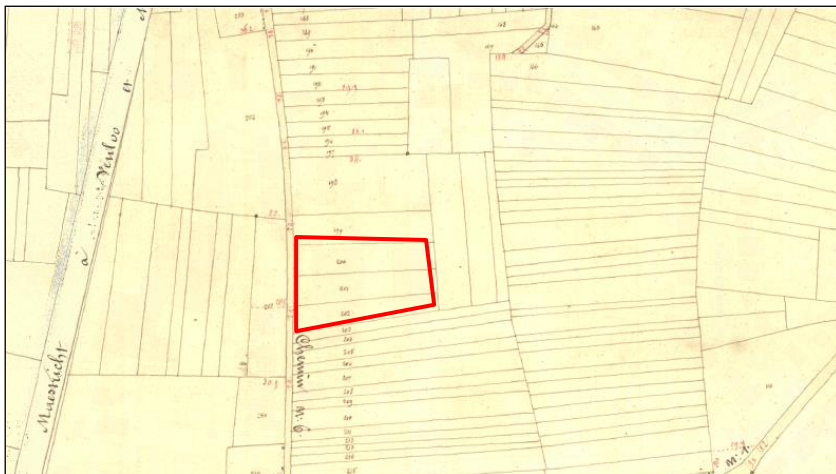
² <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/20370>

loopt ten zuiden van deze kapel en heeft een vertakking in noordelijke richting, in de richting van gehucht Wezet. Het terrein dat slechts schematisch kan gesitueerd worden, lijkt zich langs deze waterloop te bevinden.

Afb. 5: Detail uit de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met schematische aanduiding van het onderzoeksterrein (rood) (Bron: Geopunt).

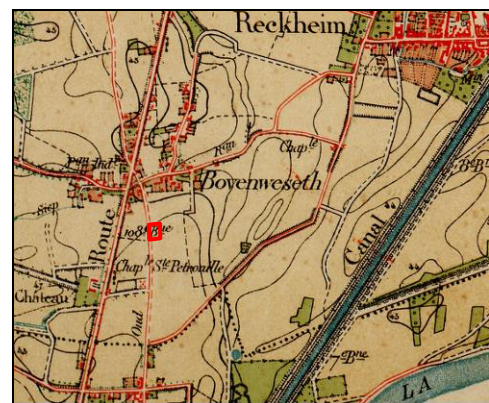
Op de *Atlas der Buurtwegen* (1845) (Afb. 6) is het stratenpatroon meer uitgebreid en is onderzoeksgebied duidelijk te lokaliseren. Het terrein is onbebouwd en wordt door verschillende percelen ingenomen. Ook op de *Vandermaelenkaart* omstreeks 1853 (Afb. 7) en de *topografische kaart* van 1877 (Afb. 8) is het terrein onbebouwd. De Zuid-Willemsvaart die in 1823-1826 gegraven werd, staat op beide kaarten aangegeven.

Afb. 6: Detail uit de Atlas van de Buurtwegen (1845) met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood) (Bron: Geopunt).

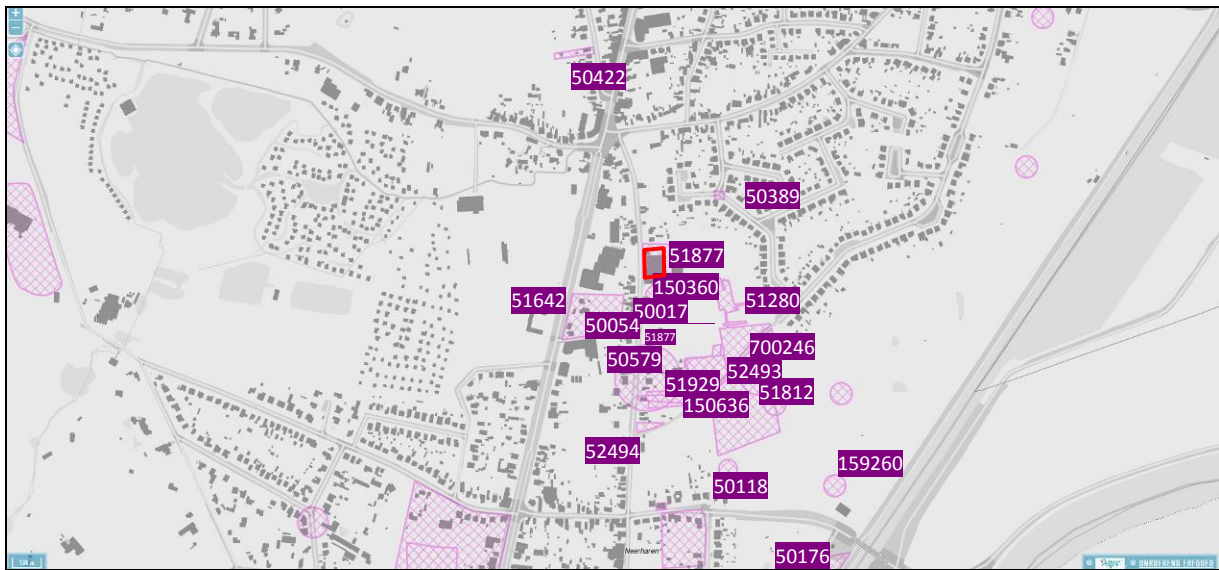
Afb. 7: Detail uit de Vandermaelenkaart (1853) met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood) (Bron: Geopunt).

Afb. 8: Detail uit de topografische kaart van 1877 met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood) (Bron: Le patrimoine cartographique de la Wallonie).

1.3 Eerder archeologisch onderzoek

Afb. 9: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van besproken vindplaatsen en het onderzoeksterrein (rood) (Bron: <https://geo.onroerenderfgoed.be>)

Op basis van de *Centraal Archeologische Inventaris* wordt duidelijk dat op en rondom het terrein meerdere archeologische vondsten werden gedaan (Afb. 9). De volgende paragraaf beschrijft bondig de sites die in dit onderzoek interessant zijn.

Het onderzoeksterrein situeert zich in het noorden van de archeologische zone ‘Neerharen-Rekem’, waar een deels gestarte ontgrinding tot een grootschalig vooronderzoek leidde. Bij het onderzoek – dat zich overigens niet beperkte tot de ontgrindde zone – werd een urnengravelveld uit het einde van de bronstijd en het begin van de ijzertijd aangetroffen. Tussen 1956-1985 zijn op deze site niet minder dan 239 crematiegraven opgegraven. Het urnengravelveld omvat naast CAI 51877, waartoe het onderzoekerrein behoort, ook CAI 51812, 51877, 51280, 52493, 700246 en 52494. De locatie herbergde ook een Romeins villaterrein (CAI 51929 en CAI 51812). De kern van het hoofdgebouw bestond uit een drietal vertrekken en een lange galerij, die op haar beurt op twee hoekvertrekken uitging. Nadien voegde men aan de oostzijde een tweede galerij en een zaal met apsis toe. In de kelder bevond zich een klein badgebouw. In de tuin bevond zich een rechthoekig waterbekken. Dit hoofdgebouw was door minstens zes bijgebouwen omgeven.³

Dat het terrein reeds sinds de steentijd bewoond werd wordt duidelijk op basis van meerdere vondsten. Losse lithische vondsten werden aangetroffen in de reeds vermelde CAI's 51812 en 51280. Verder konden ter hoogte van CAI 150636 zestien vindplaatsen (*loci*) uit het finaal-paleolithicum (Federmesser) aangeduid worden. Net ten zuiden hiervan, ter hoogte van CAI 50118, werd een vroeg-mesolithische ovale concentratie (8 x 4m) met ca. 4000 artefacten aangetroffen. Verder werden in de omgeving een stuk van een gepolijst bijl uit het midden-neolithicum (CAI 50389) en een krabber (CAI 50174) aangetroffen.

Zoals eerder vermeldt, situeert het onderzoeksterrein zich langs de Heirbaan, die van Maastricht in noordelijke richting naar Nijmegen leidde. De aanleg van de weg wordt doorgaans gedateerd in de tweede helft van de 1ste eeuw n. Chr. Merkwaardig is dat het verloop van de Romeinse heirbaan steeds aangelegd werd in het dekzandgebied, op geringe afstand van de alluviale vlakte. De bedoeling hiervan is duidelijk: de heirbaan werd aangelegd zo dicht mogelijk tegen de vruchtbare alluviale gronden, doch op het hoger gelegen dekzandgebied zodat de heirbaan zelfs bij de hoogste Maasdebieten niet overstroomde. In tegenstelling tot de indruk die vele kaarten geven, is het tracé van deze weg in hoge mate gereconstrueerd op basis van toponymische gegevens, m.a.w. nog grotendeels hypothetisch. Op enkele plaatsen werd het traject vastgesteld bij graafwerken, al dan

³ Romeinse graven werden aangetroffen ter hoogte van CAI 51642. Hier werden voor en ten westen van de Sint-Petronellakapel vlakgraven uit de midden- en laat-Romeinse tijd aangetroffen. Ook vlakbij de Heirweg werd ter hoogte van CAI 50597 een vlakgraf uit de midden-Romeinse tijd aangeduid.

niet archeologisch van opzet.⁴ Ook ter hoogte van CAI 50422 werd de Romeinse heirbaan aangesneden. A. Claassen schrijft hierover dat het traject van de oude Romeinse baan 8 m westwaarts van de Heirbaan lag. Op een dertigtal cm onder het maaiveld werd een wegdek aangetroffen dat aan de bovenzijde een breedte van 4 m vertoonde. Het wegdek zelf bestaat uit een laag van ca. 45 cm grove en fijne Maaskiezels, die in het centrum dikker zit dan aan de randen.⁵

CAI 50054, tenslotte, geeft de locatie van de Sint-Petronallakapel weer. De oorsprong van deze kapel gaat terug tot de Karolingische tijd. Opgravingen legden sporen bloot van een houten vroegchristelijk kerkje en een romaans kerkje met een rond koor. De huidige kapel dateert van 1620, en werd gerestaureerd in 1750 en 1973.

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling⁶

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige slooppaanvraag werd een archeologische voorwaarde geadviseerd. *Onroerend Erfgoed* had geen bezwaar tegen de afbraak van de loodsen tot op het maaiveld, echter bij het verwijderen van de vloeren en funderingen kan het nog niet opgegraven archeologische erfgoed beschadigd worden. Er werd daarom gevraagd om de vloerplaten en funderingen te laten zitten of indien dit niet mogelijk is, te verwijderen onder begeleiding van een archeoloog. Vervolgens dient een archeologische registratie te gebeuren van de vrijgelegde zones door middel van een van een opgraving alvorens met de uitbraak van de funderingen kan gestart worden.

De vraagstelling van het onderzoek is gericht op de ruimtelijke samenhang met de voorgaande archeologische registraties. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe verhoudt de site zich in zijn ruimere omgeving met betrekking tot de onderzochte periode(s).

2.2 Verloop en methodiek

Afb. 10: Afbraak van de betonplaat

Voorafgaandelijk aan het onderzoek werd op naam van *Elke Wesemael* een vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving bij het *Agentschap Onroerend Erfgoed* aangevraagd. Deze vergunning werd op 1 juli 2014 afgeleverd onder dossiernummer 2014/252. De vergunning voor het gebruik van een metaaldetector werd afgeleverd onder dossiernummer 2014/252 en stond tevens op naam van *Elke Wesemael*.⁷

⁴ Pauwels D. en Creemers G. (2006) *Een Romeinse landelijke nederzetting te Smeermaas (Lanaken, prov. Limburg)* (Relicta 2), p. 93; Paulissen (1973) *Het landschap van de Romeinse Maasvallei in Belgisch-Limburg*, Overdruk uit het Oude Land van Loon, p. 29.

⁵ Claassen A. (1970) *Romeins in het Maasland. I. De Heirbaan van Rekem* (Limburg XLIX, 5), p. 214.

⁶ Conform de bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische opgraving: Lanaken, Heirbaan.

⁷ Bijlage 6. Vergunningen.

Het verwijderen van de vloeren en funderingen, alsook de sanering van de mazouttank werd archeologisch begeleid (Afb. 10). Dit onderzoek, in opdracht van *Envi Nv – Ecosol Nv – Bvba Crommen*, werd op 28 juni 2014 uitgevoerd door *Elke Wesemael*.

De opgravingszone die dit onderzoek omvat heeft een oppervlakte van ca. 4900 m².⁸

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Bodemopbouw en gaafheid van het terrein

Over de volledige werkput werd een puinlaag aangetroffen die bestond uit een gele zandige laag met steenpuin erin (Afb. 11). Waar dit zichtbaar was konden we zien dat deze laag een aanzienlijke dikte heeft (≥ 80 cm), en zich op de voormalige bouwvoor bevindt. De natuurlijke bodem werd niet aangetroffen. Ook in de wanden van de uitgraafput van de gesaneerde mazouttank werden enkel puin- en ophogingslagen aangetroffen (Afb. 12).

↑ Afb. 11: Opgravingsvlak, na het weghalen van de betonplaat

← Afb. 12: Uitgraafput van de gesaneerde mazouttank

⁸ Bijlage 5. Overzichtsplan.

3.2 De archeologische sporen en vondsten

Er werden geen archeologische sporen of vondsten aangetroffen.

Conclusie en aanbevelingen

Eind juni 2014 werd door het archeologisch projectbureau *ARON bvba* een archeologische opvolging uitgevoerd aan de Heirbaan te Rekem. Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van *Envi Nv – Ecosol Nv – Bvba Crommen*. Tijdens het onderzoek werd getracht om op volgende onderzoeksvragen een antwoord te geven:

Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?

Niet van toepassing. Tijdens het onderzoek werd enkel een recente puinlaag aangetroffen. Deze is 80 cm of dikker, en blijft aanwezig op het terrein.

Hoe verhoudt de site zich in zijn ruimere omgeving met betrekking tot de onderzochte periode(s)?

Niet van toepassing

Bijlagen

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

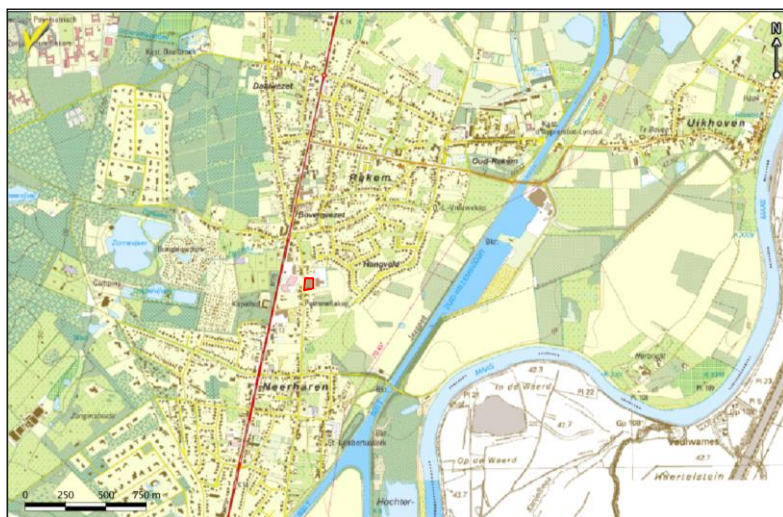
Bijlage 3: Periodentabel

Bijlage 4: Fotolijst

Bijlage 5: Overzichtsplan

Bijlage 6: Vergunningen

Projectcode:	RE-14-HE
Vindplaatsnaam	Rekem, Heirbaan
Opdrachtgever:	Envi Nv – Ecosol Nv – Bvba Crommen, Industrielaan 102-104, 3730 Hoeselt
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend Erfgoed
Uitvoerder:	Aron bvba
Vergunninghouder:	Elke Wesemael
Dossiernummer vergunning:	2014/252
Begin vergunning:	1 juli 2014
Einde vergunning:	30 september 2014
Aard van het onderzoek:	Archeologische begeleiding
Begindatum onderzoek:	28 juni 2014
Einddatum onderzoek:	28 juni 2014
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Lanaken
Deelgemeente:	Rekem
Adres:	Heirbaan 166
Kadastrale gegevens:	Afd. 3, Sect. B, nr. 1228P
Coördinaten:	X: 242626, Y: 179218
Totale oppervlakte:	1,2 ha
Te onderzoeken:	1500 m ² (Bijzondere voorwaarden)
Onderzochte oppervlakte:	4900 m ²
Bodem:	OB
Archeologisch depot:	Envi Nv – Ecosol Nv – Bvba Crommen, Industrielaan 102-104, 3730 Hoeselt

Afb: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV).

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische opgraving: Lanaken, Heirbaan
Omschrijving van de archeologische verwachtingen:	<p>Maaht deel uit van een gekend urnegravveld: CAI 51877: Urnegravveld Sector A-Sint-Petronella. SECTOR A (opgraving uit 1956), gelegen bij de rubberfabriek Sint-Petronella. 10-tal graven uit de late bronstijd - ijzertijd</p> <p>In het verslag werden nog twee graven besproken die bij eerdere werken aan de Rubberfabriek gevonden waren en 2 stuks aardewerk uit één context die in privé-bezit zijn.</p> <p>In alle graven was er sprake van grafgoederen, zes graven bevatten zelfs twee of meer stuks. In graf 56-4 werden de bronzen restanten gevonden van een paletarmband, verder werden geen metalen vondsten gedaan. In drie graven werd ook silex aangetroffen.</p>
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied:	<p>-Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?</p> <p>-Hoe verhoudt de site zich in zijn ruimere omgeving met betrekking tot de onderzochte periode(s).</p>
Geplande werkzaamheden:	Sloop van bedrijfsgebouwen
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
Ijzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	ME
Mortel	MO
Organisch	OR
Pleisterwerk	PL
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAAS-TG1
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL-TG3
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Lowlands (ROM)	LOW
Witbakkend (MIDP)	WIT

DSC-nummer	Soort	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Uit
8264	Overzicht	1	/	/	O
8265	Overzicht	1	/	Deels uitgebroken betonplaat	NO
8266	Overzicht	1	/	Afbraak betonplaat	N
8267	Overzicht	1	/	Betonplaat	NW
8268	Overzicht	1	/	Betonplaat	N
8269	Overzicht	1	/	Vlak na uitbreken betonplaat	NO
8270	Overzicht	1	/	Vlak na uitbreken betonplaat	Z
8271	Overzicht	1	/	Gesaneerde put van mazouttank	W
8272	Overzicht	1	/	Betonplaat	NW
8273	Overzicht	1	/	Betonplaat	O
8274	Overzicht	1	/	Betonplaat	O
8275	Overzicht	1	/	Betonplaat	Z

	RE-14-HE	Onderwerp	Datum	Legende		
	Rekem - Heirbaan	Overzichtsplan	Juni 2014		Werkput	
		Schaal 1 : 1000	0 50 m		Percellering	
					Puinpakket 80 cm of meer	

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Mevr. Elke WESEMAEL
t.a.v. Dhr. Joris STEEGMANS
Diesterstraat 44 bus 201
3800 Sint-Truiden

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2014/252

bijlagen
1

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

datum

010714

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving te Lanaken, Heirbaan 166 (2014/252)**

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 12 juni 2014.

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 1 april 2011, beschikt Onroerend Erfgoed, vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier, over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen wenst in te winnen.

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een terrein gelegen in de gemeente Lanaken met adres Heirbaan 166, kadastraal gekend als afdeling 3, sectie B, percelen 1228P. Het aangevraagde onderzoek betreft een archeologische opgraving en zal uitgevoerd worden van 01 juli 2014 tot 30 september 2014.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 6 § 1 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006 en 18 november 2011, staat: *Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.*

In artikel 6 § 2 staat: *Voor het uitvoeren van archeologische prospecties met ingreep in de bodem gelden de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen.*

Gelet op artikel 12, artikel 13, artikel 14 en artikel 15 §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genomen, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake opgravingen op zandbodems en crematiegraven.

De archeologische opgraving is verantwoord gezien de aanwezige archeologische monumenten op korte termijn bedreigd zijn door de sloop van bedrijfsgebouwen.

Gezien het voorgestelde personeelsplan, waarbij minstens 2 archeologen permanent worden ingezet, de voorziene financiering en de vooropgestelde uitvoeringstermijn zijn voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar om de archeologische opgraving uit te voeren en af te werken.

Het onderzoek van de voorgestelde opgravingsstrategie toont aan dat deze op voldoende wijze tegemoet komt aan de aard van de te onderzoeken site, de archeologische verwachtingen en de te beantwoorden vraagstellingen.

Het voorstel van publicatie via *ARON RAPPORT* tegen uiterlijk 01 juli 2016 voldoet aan de verplichting om de resultaten van het onderzoek binnen een redelijke termijn kenbaar te maken.

BESLUIT

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische opgraving wordt verleend aan **WE-SEMAEL Elke** van **01 juli 2014 tot 30 september 2014** op het terrein gelegen in de gemeente Lanaken, deelgemeente Rekem met adres Heirbaan 166, kadastraal gekend als afdeling 3, sectie B, percelen 1228P,

mits in acht name van art. 15 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, **dat stelt dat de vergunninghouder die rechtstreeks voor deze opgraving verantwoordelijk is deze ook daadwerkelijk op het terrein leidt,**

en mits in acht name van de algemene voorwaarden uit artikel 14 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 1 april 2011 en 10 juni 2011, en de hierna volgende bijzondere voorwaarden:

BIJZONDERE VOORWAARDEN

Conform art. 14 § 2 van het archeologiebesluit hebben de bijzondere voorwaarden bepaald in de prospectievergunning voorrang op de algemene voorwaarden bepaald in art. 14 § 1. Daar waar de in deze vergunning bepaalde voorwaarden afwijken van de minimumnormen, hebben de **bijzondere voorwaarden voorrang**.

Wanneer de bijzondere voorwaarden bijkomende verplichtingen opleggen ten opzichte van de minimumnormen, vervangen deze de minimumnormen niet maar vormen ze **bijkomende vereisten**.

Indien de vergunninghouder door omstandigheden genooddaakt is om af te wijken van de onderstaande methoden of andere beslissingen moet nemen die van wezenlijk belang kunnen zijn voor het verdere onderzoek, dient dit vooraf voorgelegd te worden aan de opdrachtgever en aan het agentschap Onroerend Erfgoed of aan de aan de (inter)gemeentelijke dienst waaraan de bevoegdheid voor archeologie is toegewezen. Beslissingen hierover worden schriftelijk bevestigd door het agentschap Onroerend Erfgoed via brief of in een goedgekeurd werfverslag en verantwoord in het rapport.

contactgegevens agentschap Onroerend Erfgoed Limburg

Contactpersoon:

Ingrid Vanderhoydonck

Contactgegevens:

Ingrid.vanderhoydonck@rwo.vlaanderen.be

0473 94 39 28

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Mevr. Elke WESEMAEL
t.a.v. Dhr. Joris STEEGMANS
Diesterstraat 44 bus 201
3800 Sint-Truiden

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2014/252(2)

bijlagen

vragen naar / e-mail

steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer datum

+32 2 553 16 26

010714

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector te Lanaken, Heirbaan 166 (2014/252(2))**

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 12 juni 2014.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 1 april 2011, beschikt Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

INLEIDING

De aanvraag heeft betrekking op een terrein gelegen in de gemeente Lanaken met adres Heirbaan 166, kadastraal gekend als afdeling 3, sectie B, percelen 1228P. Het aangevraagde onderzoek betreft het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen en zal uitgevoerd worden van 01 juli 2014 tot 30 september 2014.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreet van 10 maart 2006, staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen.*

Hetzelfde artikel stelt verder: *Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.*

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van 1 april 2011 en 23 juni 2006, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische opgraving, waarvoor een vergunning verleend werd aan **WESEMAEL Eike** met nummer **2014/252**.

Uit de opgave van de aard van de detector (*White's PRIZM III SL*) blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BESLUIT

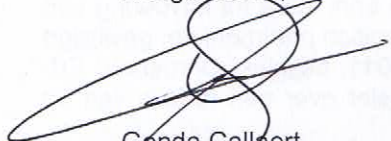
Een **vergunning** voor het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen wordt verleend aan **WESEMAEL Eike** van **01 juli 2014 tot 30 september 2014** op het terrein gelegen in de gemeente Lanaken, deelgemeente Rekem met adres Heirbaan 166.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Steven Mortier, via steven.mortier@rwo.vlaanderen.be of +32 2 553 16 26.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Gonda Callaert
Afdelingshoofd Beheer

